Niezabyszewo

{label236}

Niezabyszewo leży w granicach otuliny Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi" w malowniczej okolicy wzgórz morenowych w południowo-zachodniej części gminy Bytów. Sołectwo graniczy z gminami Borzytuchom i Tuchomie, wszystkie w powiecie bytowskim, woj. pomorskie.
Miejscowość rozciąga się wzdłuż drogi krajowej nr 20 w odległości 6 km od Bytowa, gdzie znajdują się siedziby ważnych dla mieszkańców instytucji i organizacji. Sołectwo Niezabyszewo zamieszkuje 845 osób (stan na 31.12.2024 r.), a powierzchnia sołectwa wynosi 1.365,ha (13,65km2).

We wsi znajduje się kościół katolicki pw. św. Mikołaja Biskupa, szkoła podstawowa z przedszkolem, filia poczty, Ochotnicza Straż Pożarna.
Niezabyszewo jest miejscowością zbudowaną na planie owalnicy z zagrodami usytuowanymi po „zewnętrznej" stronie. Środek owalnicy zajmują wykorzystywane gospodarczo łąki, przez które przepływa strumyk. Drogi wylotowe do Bytowa, Sierzna, Płotowa, Tuchomia, Tągowia, Dąbrówki Bytowskiej zabudowane są zagrodami po obu stronach. Nowe osiedla domów jednorodzinnych powstały w południowo-wschodniej i północno-zachodniej części miejscowości. W centrum wsi znajduje się neoromański kościół zbudowany z kamienia polnego. Teren przylegający jest ogrodzony. Obok znajduje się ogólnie dostępny duży parking, a przy nim budynek gminny z salą wiejską i świetlicą (te obiekty znajdują się „wewnątrz" owalnicy z jej północno-zachodniej strony). Za wsią w kierunku Bytowa leży cmentarz, a dawny ewangelicki zarośnięty drzewami - przy ZUM i ujęciu wody.

Niezabyszewo to wieś kaszubska o tradycjach patriotycznych. Znaleziska archeologiczne, m.in. monety z czasów rzymskich, świadczą o bardzo starej metryce miejscowości. Wg legendy dawniej na środku wsi, gdzie obecnie są łąki, było jezioro, wokół którego powstały pierwsze domy.

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z 1387 r. Od średniowiecza wieś stanowiła część domeny bytowskiej. W 1393 roku wieś otrzymała prawo chełmińskie, wtedy też we wsi osiedliło się dużo niemieckich chłopów i założono parafię. Wieś słynęła już w średniowieczu z produkcji cegieł i ceramiki użytkowej. Pamiątką po wizytacji przeprowadzonej w 1409 roku przez Wielkiego Mistrza Zakonu - Ulricha von Jungingena - pozostał ufundowany przez niego kielich mszalny. Informacja o parafii św. Mikołaja pojawiła się w 1686 r. Wówczas we wsi istniał kościół o konstrukcji szkieletowej.

O rozwoju wsi świadczą pochodzący z 1438 roku zapis o młynie wodnym oraz datowana na 1640 rok wzmianka o cegielni urzędowej. Na przełomie XVI i XVII wieku, kiedy wieś stanowiła własność domeny książęcej, działały tartak i cegielnia. XVIII w. to okres intensywnego osadnictwa niemieckiego. Niezabyszewo staje się dużym ośrodkiem hodowli owiec, tkactwa i sukiennictwa. W połowie XIX w. z zasiłków rządowych wybudowany zostaje zbór luterański (obecnie budynki szkoły). Po I wojnie światowej Niezabyszewo pozostało w granicach Niemiec. W okresie 20-lecia międzywojennego wieś nadal jest silnym ośrodkiem produkcji wyrobów ceramicznych.

Miejsca opuszczone po II wojnie światowej przez dawnych mieszkańców Niezabyszewa zajęli przybysze z centralnej Polski, Kaszubi z powiatów chojnickiego i kościerskiego oraz przesiedleńcy z akcji „Wisła".

Inwentaryzacja zasobów
Niezabyszewo leży w otulinie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi" przy jeziorze Niezabyszewskim (48ha, maks. głęb. 5m). Wieś otoczona jest wzniesieniami morenowymi ukształtowanymi przez ostatnie zlodowacenie. Wokół są liczne kompleksy leśne położone na malowniczych wzgórzach, a także niewielkie torfowiska wysokie i przejściowe.

W pobliżu miejscowości znajduje się użytek ekologiczny, jakim jest obszar torfowiska źródliskowego. Celem ochrony są zabagnione przez wysięki wód zbocza nad rzeką Borują, ze stanowiskiem rzadkiego na niżu gatunku skrzypu olbrzymiego. W pobliżu (zach.) wsi znajdują się

dwa jeziora Długie (razem 20ha), a w odległości ok. 4 km występują liczne jeziora lobeliowe, torfowiska kotłowe oraz atrakcyjna krajobrazowo Góra Siemierzycka - 256 m.n.p.m. Gleby słabe IV - VI klasy. W sołectwie są miejsca gniazdowania dzikiego ptactwa jak: żurawie, czajki, bociany, sowy, dzięcioły, duże drapieżniki i inne. Żyją tu liczne drobne ssaki - nietoperze, rzęsorki rzeczki, jeże oraz wędrujące duże jak: sarny, jelenie i dziki. Obserwować można wiele motyli, rozmaite trzmiele, ważki i inne owady. Do szczególnie cennych obiektów, stanowiących o tożsamości sołectwa, zaliczyć należy: zabytkowy kościół pw. św. Mikołaja położony w centrum oraz dworek wolnych sołtysów z połowy XIX wieku, organistówkę (dom organisty) z około 1883 roku, a także owiany legendami olbrzymi głaz leżący przy drodze lokalnej z Niezabyszewa do Dąbrówki Bytowskiej, noszący nazwę "Wysoki Kamień". Jest to prawdopodobnie tzw. stela, czyli forma grobu oznaczona pionowym głazem, pochodząca z okresu wpływów rzymskich (I-IV w.n.e.).

Na północy sołectwa, na dawnym nasypie kolejowym, leży trasa rowerowa z Bytowa do Miastka.

We wsi funkcjonuje szkoła podstawowa, w której znajdują się też przedszkole i ogólnodostępna biblioteka. We wsi znajduje się też oddział Poczty Polskiej. Wieś zatraca charakter rolniczy, choć istnieją jeszcze rodzinne gospodarstwa rolne o pow. do 25ha oraz jedno większe o pow. ponad 100ha. Część mieszkańców uprawia małe działki rolne na własne potrzeby i chowa świnie, kury i króliki czy kozy.

W miejscowości funkcjonują 3 usługowe zakłady stolarskie, Zakład Usług Mechanizacyjnych (dawna Spółdzielnia Kółek Rolniczych), Firma „Rolbiecki" w dawnych magazynach GS, Cegielnia Niezabyszewo s.c., Przedsiębiorstwo Produkcyjne „D&H Engineering Poland" Sp. z o.o.
Cegielnia kontynuuje wielowiekową tradycję produkcji materiałów budowlanych w oparciu o miejscowe zasoby surowca.

W sołectwie funkcjonuje rada sołecka, która pod kierownictwem sołtysa organizuje lub inicjuje różne imprezy i przedsięwzięcia dla wsi. W roku 2006 z wcześniejszej grupy nieformalnej „Wolontariat" powstało Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Niezabyszewo „Sploty", które uzyskało status organizacji pożytku publicznego. Silną grupę stanowi też jednostka OSP, która gromadzi mężczyzn oraz młodzież.
We wsi działa KS „Magic", który odradza się po kryzysie spowodowanym wyjazdami członków do pracy za granicą. Prowadzi przygotowanie rozgrywek footbolowych, organizuje mecze.

Funkcję sołtysa w kadencji 2024-2029 pełni Aleksandra Bułka-Kudlik.
Kontakt: niezabyszewo@bytow.pl

{label8}